

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№ 7788

гр. София, 15.09.2023 г.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 22 състав,
в закрито заседание на 15.09.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Десислава Корнезова

като разгледа дело номер **2253** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 248 ГПК във вр. чл.144 АПК.

Образувано е по искане вх. № 26237/12.07.2023г. на главен директор на ГД „ГВА“ за изменение на решение № 4185 от 23.06.2023г., в частта относно разноските.

В искането се излага, че съдът е трябвало да присъди на жалбоподателя минималния размер за адвокатско възнаграждение, предвид обстоятелството, че делото не се отличавало с фактическа и правна сложност. Определеното възнаграждение от 1 800 лв. с включен ДДС се различавало значително от минимално установения в чл.8, ал.3 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. размер от 1 000 лв. Счита, че адвокатското възнаграждение трябвало да бъде намалено, защото ответникът като държавна институция е изложил в процеса съображения за законосъобразното прилагане на действащата уредба на ЕС относно мерките срещу Русия и е представил доказателства за липсата на правен интерес от водене на делото. Обстоятелството, че мълчаливият отказ е отменен изцяло и преписката е върната за повторно разглеждане и произнасяне с изричен отговор, не омаловажавало усилията на административния орган да спази изискванията на чл. 35 и 36 от АПК, като провеждането на кореспонденция с датските власти с цел изясняване на фактите е продължило и след изтичане на срока за изричното произнасяне на административния орган.

Административният орган също е направил разходи за преводи на проведената кореспонденция с компетентните датски власти. Допълнителното му натоварване със заплащане на адвокатско възнаграждение, надвишаващо съществено размера на минималното, предвидено в Наредба № 1 от 09.07.2004 г., ангажирало необосновано бюджета на учреждението. Бюджетът на държавната институция не следвало да бъде разходван за адвокатски възнаграждения по съдебни дела, при които жалбоподателят е бил предварително наясно с резултатите от своите искания. Според ответника, жалбоподателят е знаел предварително, че неговите искания за признаване на летателна проверка за целите на упражняване на правата му като любител пилот няма

да бъдат удовлетворени, бивайки гражданин на Русия. Независимо от това, той е подал искане, имайки предварителното знание, че то няма да бъде удовлетворено.

Ответникът твърди, че е неоправдано и противоречащо на принципа на законност да бъде товарен със заплащането на значителни по размер съдебни разноски за възнаграждение на адвоката на жалбоподателя. Предвид разпоредбата на чл. 4, ал. 3 от АПК, жалбоподателят с поведението си като краен резултат вредял на държавата (нейния бюджет), предприемайки съдебни действия срещу административния орган, знаейки предварително какъв би бил резултата от неговото искане.

Препис от молбата е връчен на Д. В. Г., чрез процесуален представител адв. Ф. К., който в писмено становище от 14.08.2023г. посочва следното:

Твърденията на ответника, че е предприел необходимите и установени в закона действия за изясняване на фактите и обстоятелствата, както и за събиране на доказателства за издаване на административния акт, били неотнормирани към размера на присъдените разноски на жалбоподателя и в частност - адвокатското възнаграждение. Последните се присъждат на страната, в чиято полза е решено делото, за обезщетяване на нуждата от водене на процес и съответно направените разноски във връзка с него, в т.ч. заплащане на адвокат, който да води делото, докато задълженията на административния орган, произтичащи от закона, и тяхното изпълнение са независими от евентуалното инициране на производство пред съда. Фактът, че в хода на делото ответникът е изложил съображения също за законосъобразно прилагане на мерките, наложени от страна на Европейския съюз срещу Русия, не обосновавал липсата на нужда от надлежно обезщетяване на жалбоподателя при наличие на диспозитив на съдебното решение, с който се уважава подадената жалба. В тази връзка и твърдението за направени разноски от страна на ГД „ГВА“ по административното производство, не е аргумент за намаляване на присъденото обезщетение за адвокатско възнаграждение, тъй като двата вида разходи не са сметка един на друг, не се припокриват или прихващат.

Не се споделя и твърдението, наведено от ГД „ГВА“, че „бюджетът на държавната институция не следва да бъде разходван за адвокатски възнаграждения по съдебни дела, при които жалбоподателят е бил предварително наясно с резултатите от своите искания“. Правото да се иска издаване на индивидуален административен акт от държавната институция, както и да се обжалва мълчаливият отказ за издаването му е закрепено в закона и не може да се постави в зависимост от предхождаща кореспонденция и предупреждение за евентуален отказ от страна на администрацията. Неоснователни били и доводите, че делото не се отличавало с фактическа и правна сложност. Ако за административния орган процедурите, свързани с издаване, подновяване, отнемане на свидетелства за летателна правоспособност и свързаните с тях производства са позната материя поради професионалния му опит и специализация, то за общопрактикуващ адвокат, който не е тясно специализиран в авиационния сектор, е необходимо да се запознае в детайли с нормативната уредба в тази област, за да може да изпълнява задълженията си надлежно, полагайки необходимата за това грижа.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-град, след като се запозна с изложените в обстоятелствената част на молбата твърдения и становището на насрещната страна, обосновава следните правни изводи:

С решение № 4185 от 23.06.2023г. е отменен мълчалив отказ на главен директор на Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“, постановен по

заявление вх. № 000034-182/19.01.2023г., по жалбата на Д. В. Г., като преписката е върната за ново разглеждане и произнасяне с писмен изричен акт. Определен е 10 /десет/ дневен срок за произнасяне от главен директор на Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“, който започва да тече от момента на влизане на съдебното решение в законна сила. Решението е влязло в законна сила на 21.07.2023г. Ответникът е бил осъден да заплати на Д. В. Г. сумата от 2 116.50 /две хиляди сто и шестнадесет лева и петдесет стотинки/ на основание чл.143, ал.1 АПК.

Съгласно процесуалната разпоредба на чл.248 ГПК във вр.чл.144 АПК в срока за обжалване на съдебното решение, а ако същото е необжалваемо в едномесечен срок от постановяването му, съдът по искане на страна по делото може да измени или допълни съдебното решение, в частта относно присъдените разноски. Ответникът е подал молбата на 10.07.2023г., в 14 дневен срок, считано от 28.06.2023г. / в срока за обжалване на решението/, поради което същата се явява процесуално допустима, но неоснователна по същество.

Отговорността за разноски е гражданско облигационно отношение, което е регламентирано в процесуалния закон и е уредено от него. Тя произтича от факта на неоснователно повдигнатия правен спор и съгласно чл. 143, ал. 1 АПК и чл. 78, ал. 1 ГПК - се носи от страната, чието правно твърдение е отречено със съдебния акт. Отговорността за разноски има санкционен характер срещу субекта, предизвикал спора. Състои се в правото на едната страна да иска и задължението на другата страна да плати направените разноски на страната, в чиято полза е решено делото. Съгласно чл.143, ал.1 от АПК „когато съдът отмени обжалвания административен акт или откаже да бъде издаден административен акт, държавните такси, разноските по производството и възнаграждението за един адвокат, ако подателят на жалбата е имал такъв, се възстановяват от бюджета на органа, издал отменения акт или отказ“.

Между Д. В. Г. и адв. Ф. К. има договорено и реално заплатено възнаграждение в размер на сумата от 2 640.00 /две хиляди шестстотин и четиридесет/ лева.

В конкретния случай се касае за процесуално представителство, защита и съдействие по административно дело без определен материален интерес, при което размерът на адвокатското възнаграждение възлиза на 1 000.00 /хиляда/ лева по силата на чл. 8, ал.3 от Наредба № 1 от 9.07.2004г. на Висшия адвокатски съвет. Уговореният и заплатен адвокатски хонорар от 2 640.00 /две хиляди шестстотин и четиридесет/ лева, съдът е приел, че е прекомерен, като го е редуцирал до 1 800.00 /хиляда и осемстотин лева/, заедно с вкл. ДДС.

Съобразно чл.1 от Наредба № 1/09.07.2004г., размерът на възнаграждението за оказваната от адвоката правна помощ се определя по свободно договаряне въз основа на писмен договор с клиента, но не може да бъде по-малък от определения в наредбата минимален размер за съответния вид помощ. Аналогична е и разпоредбата на чл.36, ал.2, изр. второ от ЗА, съгласно която „размерът на възнаграждението не може да бъде по-нисък от предвидения в наредба на Висшия адвокатски съвет за съответния вид работа“. Определеното от съда адвокатско възнаграждение от 1 800.00 /хиляда и осемстотин/ лева с вкл. ДДС отговаря на извършената работа от адвокат Ф. К., не е прекомерно по см. на чл.78, ал.5 ГПК във вр. чл.144 АПК, нито несъразмерно на оказаната правна помощ и кореспондира както с фактическата, така и с правната сложност на спора.

В съдебното производство упълномощеният адвокат Ф. К. е осъществил реално

процесуално представителство в полза на Д. В. Г., като е взел участие в проведените открити заседания на 28.04.2023г. и 26.05.2023г. и е изразил становище по същество на спора.

Не е налице несъответствие на размера на присъдения адвокатски хонорар с принципа за определянето му по справедливост. В Тълкувателно решение № 1/15.03.2017г. по т. дело № 2/2016г. на ОСС на ВАС на РБ е прието, че „съдът, спазвайки принципа на справедливостта и съразмерността, следва да присъди само и единствено такъв размер на обезщетение, който да отговаря на критериите на чл.36 ал.2 от ЗА, а именно: да е обоснован и справедлив, което означава да е съразмерен на извършената правна защита и съдействие и да обезщети страната за действително понесените от нея вреди, без да накърнява или да облагодетелства интересите на която и да е от страните в производството“. В разпоредбата на чл.36 ал.2 ЗА е посочено, освен, че размерът на договореното адвокатско възнаграждение следва да е обоснован и справедлив, също и че не може да е по-нисък от предвидения в наредбата на Висшия адвокатски съвет размер за съответния вид работа.

Предвидените по Наредбата размери са само минимални такива, под които адвокатите не могат да договорят възнаграждение за оказаната от тях правна помощ, а самият размер се определя по свободно усмотрение въз основа на писмен договор с възложителя на работата. Това означава, че въпросният минимален размер не е равнозначен на обоснован и справедлив размер по см. на чл.36 ал.2 ЗА, а определянето на размера на възнаграждението като обоснован и справедлив е в зависимост от характеристиките и обема на реално и действително оказаната правна помощ и във връзка със спецификите, сложността, продължителността и предмета на конкретното производство. Затова и съдът приема, че присъждане на хонорар в размер от 1 800.00 лева /с вкл. ДДС/, не е непропорционално на принципа на справедливостта, не е необосновано и е в съгласие с изискванията на закона и морала. За пълнота на изложението, съдът ще посочи, че съгласно т.1 от Решение от 23.11.2017 г. по съединени дела С-427/16 и С-428/16 на СЕС, първи състав „разпоредбата на чл.101, § 1 ДФЕС вр. чл. 4, § 3 ДЕС трябва да се тълкува в смисъл, че национална правна уредба като разглежданата в главните производства, съгласно която, от една страна, адвокатът и неговият клиент не могат - под страх от дисциплинарно производство срещу адвоката - да договорят възнаграждение в по-нисък от минималния размер, определен с наредба, приета от професионална организация на адвокатите като Висшия адвокатски съвет (България), и от друга страна, съдът няма право да присъди разноски за възнаграждение в по-нисък от минималния размер, би могла да ограничи конкуренцията в рамките на вътрешния пазар по смисъла на чл.101, § 1 от ДФЕС.“ Всеки съд следва да прецени дали с оглед на конкретните условия за прилагането такава правна уредба действително отговаря на легитимни цели и дали така наложените ограничения се свеждат до това, което е необходимо, за да се осигури изпълнението на тези легитимни цели.

Приложението на правото на Европейския съюз, включително на тълкуването, дадено от СЕС по цитираното преюдициално запитване е служебно императивно задължение на всяка национална юрисдикция във всяко нейно производство, като е без значение дали насрещната страна е правила или не възражение за прекомерност против адвокатския хонорар, претендиран от другата страна.

Националният съд е длъжен сам да приложи разпоредителната част от тълкуването, като тълкувателна правна норма със собствен регулативен потенциал. В изпълнение

на това си задължение, настоящият съдебен състав намира, че присъдената сума за адвокатска защита е правилно определена, съответства на закона и не се преследват други освен легитимни цели, да бъде възнаграден действително положения труд от адвокат Ф. А. К..

Всички доводи на ответника са неотнoсими към определяне на размера на адвокатското възнаграждение на процесуалния представител на насрещната страна.

Предвид горното, се формира извод за отсъствие на основания за уважаване на молбата по чл. 248, ал. 1 от ГПК.

Така мотивиран и на основание чл.248 ГПК във вр.чл.144 АПК, съдът

О П Р Е Д Е Л И:

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ молба вх. № 26237/12.07.2023г. на главен директор на ГД „ГВА“ за изменение на решение № 4185 от 23.06.2023г., в частта относно присъдените в полза на Д. В. Г. разноски в общ размер на сумата от 2 116.50 лева, от които адвокатски хонорар в размер на 1 800.00 лева.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО подлежи на обжалване с частна жалба в седмодневен срок от получаване на съобщенията до страните пред Върховен административен съд на Република България.

ПРЕПИС от определението да се връчи на страните по делото.

Съдия: